

ВПЛИВ СИСТЕМАТИЧНИХ ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ НА ПОКАЗНИКИ ЕЛЕКТРОКАРДІОГРАМИ

©С. В. Дзига, М. І. Марущак, О. В. Бакалець, Н. Б. Бегош, Т. А. Заєць

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Вступ. Спортсмени належать до групи підвищеного ризику розвитку патології серцево-судинної системи, оскільки систематичне заняття спортом викликає суттєві як функціональні, так і морфологічні зміни її стану. Завдяки адаптаційним механізмам максимально економне функціонування серця спортсмена в спокої поєднується з досягненням високої порогової функції при виконанні фізичної роботи. У той же час тривала гіперфункція серця часто призводить до його морфологічних змін та асоціюється з підвищенням частоти виникнення аритмій.

Мета дослідження – вивчити функціональний стан серця юнаків, які систематично займаються спортом, за допомогою електрокардіографії.

Матеріал і методи дослідження. Обстежено 42 осіб чоловічої статі віком від 18 до 22 років, які мають спортивний стаж від 4 до 6 років. ЕКГ реєстрували за допомогою електрокардіографічного комплексу ECG-рго (IMECK) у 12 відведеннях та аналізували за стандартною схемою.

Результати й обговорення. Виявлено, що у 24 спортсменів (57,1 %) на ЕКГ були присутні певні зміни. Переважали порушення автоматизму за типом синусової брадикардії (26,2 %) та синусової аритмії 6 (14,3 %), виявлено по 1 випадку передсердного ритму, міграції водія ритму по передсердях. На 11 електрокардіограмах (26,2 %)

виявлено синдром ранньої реполяризації шлуночків. Зареєстровано 1 випадок поодинокій та 1 випадок частоті монотопної шлуночкової екстрасистолії, 3 випадки неповної блокади правої ніжки пучка Гіса на тлі синусової брадиаритмії та 2 випадки а-в блокади 1 ступеня. Виявлені зміни дещо відрізнялись у групах спортсменів, які займаються різними видами спорту. Так, у групі важкоатлетів показники частоти серцевих скорочень були нижчими порівняно з групою легкоатлетів. У цій же групі частіше траплялися порушення реполяризації, а також реєструвалися випадки екстрасистолії. Усі виявлені зміни супроводжувались відсутністю характерної клінічної симптоматики.

Висновки. Електрокардіограма спортсменів варіабельна, ряд змін є фізіологічними та розглядаються як варіант норми. У той же час спортивне серце є передумовою для розвитку серйозних порушень. Детальний клініко-діагностичний пошук дозволяє уникнути як гіпердіагностики доброякісних адаптаційних змін серцево-судинної системи, так і недооцінки важливості деяких потенціально злоякісних ЕКГ-феноменів.

Перспективи подальших досліджень. Результати роботи спонукають до подальшого вивчення змін показників інструментальних досліджень при довготривалих фізичних навантаженнях.